
DIENST op 2 juni 2024, 10 uur
Doopsgezinde Gemeente Aalsmeer

Orgel/Piano: Valeriya Zakopay Kerkenraadslid: Arida van Oudenallen
Opname en Regie: Commissie techniek
Lezer: Gerda Stieva Predikant: Paul F. Thimm

Aansteken van de kaarsen

Mededelingen

Zingen “Morgenglans der eeuwigheid”

213:1,2,5

Bemoediging en Groet

Onze hulp is in de naam van de Eeuwige,
die hemel en aarde maakt,
die trouw houdt in eeuwigheid;
die niet verloren laat gaan het werk van zijn handen.

Genade, barmhartigheid en vrede
van God, die ons liefheeft als een goede vriendin of vriend
en van Jezus Christus, die ons voorgaat als een zorgzame herder
door de Heilige Geest, die ons steunt en uitdaagt als een wijze lerares . Amen.

Zingen “In de veelheid van geluiden”

283 (alle 5)

Gebed

U die ons koestert als een liefdevolle moeder haar kind,
U die ons begeleidt als een zorgzame vader,
U die ons bemoedigt en tot inkeer roept.
U die we God noemen, Eeuwige en onze Heer.

Wij danken U voor de band van vertrouwen met U en met elkaar.
Wij danken U voor deze plaats – huis van gebed en van ontmoeting
waar we samen kunnen delen wat ons raakt: vreugde en verdriet, zorg en vertrouwen.

Wij danken U voor uw liefde die daaruit spreekt – in Christus’ naam. Amen.

Inleiding

Ja zeggen en dat echt doen. Nee zeggen en het niet doen – Is dat altijd zo duidelijk?
Moet je daar soms niet wat nuanceren zoals Jezus dat doet?

In de eerste bijbellezing uit Jozua gaat het om consequent zijn: ja zeggen en door hebben wat dat betekent, wat dat voor consequenties heeft. Want Jozua wil aan het eind van zijn leven, zijn volk bewust maken en ertoe bepalen wat het inhoudt om “ja” tegen God en de weg met God te zeggen en ernaar te leven.

In de tweede bijbellezing horen we in een mini-gelijkenis van Jezus, dat ja soms ook een nee kan worden, en andersom een nee soms een ja. Het hangt van de omstandigheden af.

Bijbellezing: Jozua 24:14-17

Zingen “Wie oren om te horen heeft...”

320:1,2,3

Bijbellezing: Matteüs 21:28-32

Zingen “O waar wil je heengaan?”

Iona 21 (alle 5)

Preek / overdenking: Matteüs 21:28-32: Je nee een ja... en je ja een nee?

Lieve Gemeente!

I.

Jezus vertelt een **verhaal over twee kinderen** die hun vader op het verkeerde been zetten. – De een zegt ja, maar doet nee. De ander zegt nee, maar doet toch ja. Dat verhaal van Jezus **amuseert** mij én het **irriteert** mij. Misschien gaat het u ook zo.

Ik moet er om grinniken over hoe die twee kinderen (de Nieuwe vertaling maakt er helaas zonen van) reageren op de vraag, op de opdracht van hun vader. Het is zo herkenbaar wat er in dat gezin gebeurt...Ik ben zelf zo'n kind geweest en onze kinderen zijn ook zo. Zo gaat dat met ouders en kinderen...kleine en grote.

Vader en moeder vragen mij als kind iets te doen...de afwas bijvoorbeeld. En dan hangt het van mijn humeur af wat ik antwoord: “Nee, daar heb ik nou helemaal geen zin! Dat doe ik niet.” - Of andersom: “Ja, natuurlijk, dat doe ik!”

Maar ja, we weten allemaal: het is niet vanzelfsprekend dat vervolgens precies gebeurt wat je zegt...wat je toezegt of wat je afwijst.

Doopsgezinden halen heel graag de woorden van Jezus uit de bergrede aan - te pas en te onpas - het prachtige gezegde: “**Je ja moet een ja zijn en je nee nee zijn.**” (Matt.5:37). Want waar gaat het naar toe, als we niet meer op elkaars woord kunnen vertrouwen – dat je ja echt ja en je nee echt nee is.

Maar ja, de werkelijkheid zit toch ingewikkelder in elkaar: wij mensen zijn nu eenmaal **niet altijd zo sterk en consequent** in wat we zeggen en vervolgens doen.

Het zijn heus niet alleen maar politici die zich niet houden aan hun beloften van vóór de verkiezingen. Soms worden beloftes niet vervuld, omdat ze te duur of te onrealistisch zijn, of omdat het te inspannend is om beloftes waar te maken of omdat je soms gewoon vergeet wat je allemaal belooft, toch?

Trouwens: het is zo menselijk om **gauw ja en amen** te zeggen. Omdat je **bang** bent dat de ander boos of teleurgesteld wordt als je direct nee zegt. Misschien ben je eerst heus wel **van plan** om te doen wat van je gevraagd wordt. Maar ja, op de een of andere manier **komt het er niet van**: omdat er leukere dingen te doen zijn, of omdat je achteraf vindt: “waarom moet ik dat altijd opknappen, laat mijn broer of zus, of collega het maar doen. Nee, ik doe het toch maar niet.”

Andersom is het soms heel menselijk om eerst **vastberaden nee** te roepen. Omdat je het te druk hebt, omdat het je **te veel** is, omdat je het niet eerlijk vindt of omdat je denkt dat je wel beters te doen hebt. Nee durven zeggen - dat is eerlijker en duidelijker dan erom heen te draaien. Niet altijd gemakkelijk maar anderen weten waar ze aan toe zijn.

En dan kan het ineens gebeuren dat je daar spijt van hebt en van gedachten verandert: “Ach, was dat niet wat al te bot om nee te zeggen.” Of je zegt tegen jezelf: “Nou, weet je, eigenlijk kan ik het best wél doen.” Omdat de ander toch ook voor jou dingen doet, of omdat het zo sneu is als je iemand ermee laat zitten of iemand anders ermee opzadelt. Toe, laat ik toch maar doen.”

II.

Hierover gaat de **mini-gelijkenis van Jezus**. Wat Jezus zegt **amuseert** mij, maar er is ook iets wat mij **irriteert**: Jezus zegt namelijk: *“Ik verzeker jullie: **de tollenaars en hoeren gaan jullie voor bij het binnengaan van het koninkrijk van God.**” (V.31b)*

Nee, dat kun je toch niet menen, Jezus?

Tollenaars – zij die andere mensen veel te veel geld afpersen of zich met miljoenen verrijken op kosten van anderen, **hoeren** – zij die zich niet houden aan fatsoensnormen van de samenleving?

Hoe kan Jezus nou zeggen dat uitgerekend zij vooroplopen in Gods koninkrijk? Hoe kan Jezus beweren dat zij de wil van God doen?

Lieve gemeente, wat Jezus zegt is uiterst irritant en zelfs aanstootgevend. – Althans als je zo'n uitspraak van hem **uit zijn verband rukt**. Politici doen dat graag: zinnen van tegenstanders uit hun verband rukken en daar dan schande van spreken.

Maar niet alleen politici doen dat. In discussies of ruzies is dat een manier om de ander de grond in te boren. - De methode werkt zo: Verdraai de woorden van je vijand...je hoeft je je niet in te spannen om hem/haar echt te begrijpen...en vooral, je hoeft hem/haar niet gelijk te geven en ook niet jouw eigen mening te veranderen.

Wat zullen we doen, zusters en broeders? Zullen we ons aan die krasse uitspraak van Jezus over de voorrang van tollenaars en hoeren blijven ergeren? Of zullen we proberen te begrijpen in welke **samenhang** Jezus zulke provocerende dingen zegt?

III.

Laten we de moeite nemen om Jezus beter te begrijpen.

De kleine gelijkenis van Jezus over die twee kinderen – de onbetrouwbare ja-zegger en de nee-zegger met spijt hoort bij een langer gesprek:

De hogepriesters en hoofden van het volk, zeg maar de **godsdienstige en politieke leiders** dagen Jezus uit.

De autoriteiten, de machthebbers zijn blijkbaar niet blij met de kritische radicale preken van Jezus en wat Jezus in de tempel gedaan heeft: het verjagen van de handelaars en geldwisselaars in de tempel, en dat hij zieken geneest op de heilige sabbatdag. Ze vragen Jezus recht op de man af: “Wat je doet en wat je verkondigt aan andere mensen...wie of wat geeft jou eigenlijk het recht en het gezag daarvoor?”

Jezus heeft het door dat ze hem met die strikvraag willen stoppen. En daarom stelt hij hen een slimme tegenvraag: “Ik wil jullie eerst een tegenvraag stellen, voordat ik jullie vraag beantwoord. “Hoe denken jullie over Johannes de Doper? Waar haalt hij dan zijn recht en gezag vandaan om mensen tot ommekeer te roepen en ze te dopen? Is dat maar een menselijk idee of staat God daar achter?”

Een pijnlijke, lastige vraag. Omdat Johannes de Doper zo populair is en zoveel mensen aantrekt en omdat wat ze ook antwoorden ze zichzelf in verlegenheid zullen brengen. Daarom durven de leiders zich daar niet over uit te laten en houden zich stil.

En zo komt het, dat Jezus hen ook geen direct antwoord geeft op hun gevaarlijke strikvraag, maar dit verhaal vertelt over een vader en zijn twee kinderen. Een soort indirect antwoord.

Het gaat om **een vader en twee kinderen**. Het zijn geen kleine kinderen meer, want vader stuurt hen aan het werk in de wijngaard. Dat is een zware taak met een verantwoordelijkheid. Een wijnstok is een plant die veel zorg nodig heeft. Het vereist een zekere vakkennis, anders beschadig je de wijnstokken.

In de tijd van Jezus waren er rijke grootgrondbezitters en keuterboeren. En bijna iedereen die op een boerderij werkte, had zijn wijngaard – ook al was die nog zo klein. Wijn was een van de kostbaarste en mooiste dingen die de kleine man zich gunde. De vader stuurt zijn kinderen naar de wijngaard - **het kostbaarste wat hij had**. Een kwestie van vertrouwen dus.

Het verhaaltje eindigt met een **heel directe vraag** van Jezus aan de hoge pieten, de geestelijke en politieke leiders. En ze merken direct: ‘**Ojé, hier gaat het om ons zélf!**’ Daar draait het dus voor Jezus allemaal om: “**Wie van de twee heeft nu uiteindelijk de wil van de vader gedaan?**”

Net als de gezagdragers toen begrijpen ook wij nu, dat dit **geen onschuldige vraag** is. Er zit een diepe bodem in die vraag. Jezus wil eigenlijk zeggen: “**Wie doet nou de wil van God?** Degene die met zijn manier van leven duidelijk nee zegt tegen wat goed is en god-gewild...maar die zich ineens bedenkt en omkeert en zijn leven verandert? Of degene die volmondig ja zegt op de geboden en de wil van God en het verder laat afweten?”

Dus: ja, wat Jezus positiefs over tollenaars en hoeren zegt, is op het eerste gezicht uiterst irritant. Maar als we het **in zijn verband** horen, begrijpen we beter wat Jezus met zijn uitdagende, krasse woorden wil.

Jezus wil **mensen**, wil **ons tot nadenken brengen** over onszelf. Jezus **bekritiseert** mensen, **die op anderen afgeven** en neerkijken op hen. Jezus wordt boos op hen die denken dat ze **beter en geloviger** zijn **dan anderen** en die voortdurend aan het vergelijken en aan het veroordelen zijn.

En laten we niet te gauw zeggen: “Ach wij, wij doen zoiets niet. We zijn toch ruimdenkend. We zijn tolerant.”

Want hoe gauw kom je in de **verleiding** om een mening klaar te hebben over moslims, over Marokkanen, over criminelen, luie Zuiderlingen, over asielzoekers die onze huizen en banen afpikken of over die kwajongens die het weer gedaan hebben. Soms nemen we klakkeloos vooroordelen over zonder na te denken of ze wel kloppen.

Het is opvallend dat **Jezus** het **nooit** heeft over **“hopeloze gevallen”**, maar altijd over **mensen**...mensen die tot een beter inzicht kunnen komen en kunnen veranderen.

Jezus vond **zichzelf nooit te goed** om zelfs **mensen met een slechte reputatie**, een slechte naam op te zoeken. Want Jezus ziet achter de fouten en de verkeerde dingen die mensen doen, de mensen zelf. Voor Jezus valt een mens nooit samen met zijn wandaden.

Natuurlijk heeft Jezus heel wat heftige en **stevige discussies en strijdgesprekken** met de brave burgers en de fatsoenlijke volksvertegenwoordigers en machthebbers gevoerd. Daar was hij niet bang voor.

Geloof en politiek, zijn ze uit elkaar te halen? Komende week mogen we weer naar de stembus voor de Europese verkiezingen. **Wat zou Jezus eigenlijk kiezen?** En wat is voor ons wijsheid en goed voor de toekomst?

Ik denk dat Jezus zijn principes had en zich daarvoor inzette:

- Hij heeft regelmatig met **Farizeeën** gesproken over meer **bescheidenheid en eerlijkheid** over jezelf.
- Hij heeft steeds weer met **tollenaars, zondaren en hoeren** gehad over de **mogelijkheid om te keren** en een ander, **een beter leven** te leiden.
- Jezus heeft het ook om de haverklap met zijn **leerlingen en volgelingen** gehad over wat het Koninkrijk van God betekent en wat het inhoudt om God en de mensen te dienen in je dagelijks leven – en dat dat niet gemakkelijk is en zomaar vanzelf gaat.

Ik geloof, dat we van Jezus kunnen leren: dat we niet hoog, maar ook niet te laag over onszelf moeten denken. Positief gezegd: dat er altijd een kans is, dat een eigenwijs, afwijzend, onwillig mens zich bedenkt of spijt heeft en omkeert en Gods wil toch doet. Ik denk, dat Jezus **dát** duidelijk wilde maken met zijn kleine gelijkenisverhaal.

Niet altijd hoeft een ja een ja, of een nee een nee te zijn en te blijven. – Gelukkig niet. Wie weet is of wordt soms je ja een nee of je nee een ja? – Denk daar maar eens over na zegt Jezus tegen de Hoge priesters en de hoge pieten...maar ook gewoon tegen ons hier vandaag. Amen.

Muziek

Open Ruimte

Gebed en Onze Vader

Laten we nu eerst in de stilte bidden, voor dingen die we zelf God willen toevertrouwen.
...stilte...

Liefdevolle, goede God!

U weet dat we allen hunkeren naar erkenning en liefde. Jezus wilde uw liefde verkondigen en brengen onder de mensen, maar het kwam niet altijd over.

Wij danken U, dat Jezus niet meedeed aan veroordelen en afschrijven van mensen. Help ons om net als hij, het goede in mensen te zien, om hen de kans te geven tot een ander inzicht te komen, te veranderen, zich te beteren.

God, wij bidden U: Geef ons inzicht en openheid om te herkennen, wat uw wil is en geef ons de kracht en de moed te doen wat goed is. Doe ons inzien wanneer we 'ja' en wanneer we 'nee' zeggen en wat dat betekent in ons dagelijks leven.

Wij bidden U voor allen die lijden aan de gevolgen van geweld, van onrecht en oorlogen. We denken aan Israël en de Gazastrook, Rusland en Oekraïne, Haïti, Soedan en zoveel andere landen in de wereld.

Wij bidden ook voor Europa, dat we de menselijkheid en rechtvaardigheid niet uit het oog verliezen, juist als we komende week onze stem uitbrengen.

Wij bidden U voor de zieken en de eenzamen, voor iedereen die het moeilijk heeft en verdrietig is. Wees bij hen, geef ons een open hart en open oren zodat we zien hoe we er voor hen kunnen zijn.

Inspireer ons om te werken aan uw koninkrijk uit de kracht van uw verbindende liefde. Zo bidden we samen tot U met de woorden van Jezus Christus, onze Heer:

(oudere versie)	(versie van NBV 2006)
Onze Vader die in de hemel zijt.	Onze Vader in de hemel!
Uw naam worde geheiligd	Laat uw naam geheiligd worden,
Uw koninkrijk kome.	laat uw koninkrijk komen
Uw wil geschiede in de hemel,	en uw wil gedaan worden
alzo ook op de aarde.	op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood.	Geef ons vandaag het brood dat wij nodig hebben.
En vergeef ons onze schulden,	Vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.	zoals ook wij hebben vergeven wie ons iets schuldig is.
En leid ons niet in verzoeking,	En breng ons niet in beproeving,
maar verlos ons van de boze.	maar red ons uit de greep van het kwaad.
Want van u is het koninkrijk	Want aan U behoort het koningschap,
en de kracht en de heerlijkheid - in eeuwigheid	de kracht en de majesteit - in eeuwigheid. AMEN.

Collecten**Zingen** “Wat vraagt de Heer nog meer van ons...”**992 (alle 4)****Opdracht**

Laten we ook nu weer elkaar en anderen in onze wereld aan het einde van deze dienst zegenen.

En laten we dat vandaag zingend doen met het lied waarin we de ander vrede en liefde, zegen en aandacht toewensen.

Zingen van de zegen “Vrede wens ik je toe”**ZZZ 147 / Iona II, 31****Doven van kaarsen**